

gevolg zijn — gelijk dat ook in onderscheidene kerken het geval geweest is — dat de door God aan Zijn gemeente geschonken liederen hoe langer hoe meer in onbruik geraken en als Joodsch aan den kant worden gezet, om plaats te maken voor z.g.n. Nieuw-Testamentische liederen van eigen maaksel en veel geringer waardij. H. M. denkt er wel niet aan, den Psalmbundel uit te bannen, zooals hij schrijft, maar onnadenkend zal hij het langzaam maar zeker doen wanneer hij zulk een methode volgt.

En hij is de eenige niet, maar er is bij de gezangenvrienden telkens weer zulk een toon te beluisteren. Daarom moest het rapport der eerste commissie, ter Synode te Leeuwarden naar aanleiding van soortgelijke uitlatingen in het verzoekschrift, dat de bekende „Proeve” vergezeld, reeds zeggen (Acta blz. 237):

„Uwe Commissie kan niet instemmen met de wijzen, waarop in het verzoekschrift onderscheid wordt gemaakt tusschen „Oud” en „Nieuw-Testamentisch”. Zij oordeelt, dat het niet goed is, in zoo sterke bewoordingen daarover te spreken als in genoemd verzoekschrift geschiedt, omdat wat God vereenigd heeft door ons niet moet worden gescheiden; het Oude Testament door wie zoo schrijven schijnbaar niet voldoende wordt gewaardeerd; en vooral niet genoegzaam erkend wordt wat de Heere in den Psalmbundel schonk aan Zijn volk van alle eeuwen, ook om de heerlijkheid van den Christus in Zijn heide staten te bezingen. Genoemd verzoekschrift zou meer kracht gehad hebben, indien het zich, in meer sobere termen, beperkt had tot een betoog voor de wenschelijkheid om niet alleen in de woorden der prophetie doch ook in die der vervulling het ons geschonken heil te bezingen. Het Nieuwe Testament spreekt duidelijk uit het Oude, en de Gereformeerden hebben dit steeds zoo krachtig beloofd, dat wij bewoordingen als „een schuld tegenover den Heere”, en het „van de bediening der verzoening door en in Jezus Christus”, „niet voluit te” kunnen „zingen”, liefst als minder gelukkig gekozen qualificeeren, omdat er overigens geen enkele reden is, de trouw der onderteekenaars aan deze specifiek Gereformeerde waarheid te betwijfelen.”

Thans kom ik tot de behandeling der tweede hoofdgedachte van H. M. Ze is, dat we aan de overblijvende Psalmen (nadat de volgens hem Joodsche zijn uitgezuiverd) niet genoeg hebben, ja dat zelfs de Heilige Schrift de invoering van een Gezangsbundel eischt.

Met het laatste zal ik maar beginnen. Want als dat waar is, moeten we gehoorzaam zijn en alle verzet tegen gezangen laten varen. Allen, die zich tegen de invoering ervan vroeger en later hebben verzet, waren dan (laat ons hopen: onbewust) strijdende tegen des Heeren gebod; en het paat ons in dat geval, hoe eerder hoe beter berouwvol weder te keeren en een gezangsbundel in te voeren. Wat dus te denken van dit „Bijbelsch voorschrift”?

Inzender beroept zich op Eph. 5:19 en Col. 3:16, waar Paulus wil, dat de geloovigen onder malkanderen zullen spreken en malkanderen zullen leeren en vermanen in psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingende en psalmende den Heere met aangename hart in hun hart. Al wil H. M. nog wel gelooven, dat het te goeder trouw is gebeurd, hij oordeelt dan toch, dat „de voorgangers, hoe lang wel? de gemeente hebben misleid door te leeren, dat eigenlijk alleen de Psalmen in haar samenkomsten mochten gezongen worden.” Al, al! Maar als H. M. nu deze teksten eens totaal verkeerd uitgelegd had... Als het nu eens geheel foutief was, bij psalmen te denken aan Psalm 1—150, en bij gezangen aan het vrije lied der gemeente? Als hij nu eens op den klank was afgaan en zich daardoor schromelijk had vergist? Reeds de Kantteekeningen hadden hem ervoor kunnen behoeden, zoo hoog van den toren te blazen. Deze toch zeggen: „Deze drie soorten van geestelijke gezangen dienen tot één einde, namelijk om den geest te vermaken, en worden van sommigen alzo onderscheiden, dat psalmen allerlei geestelijke gezangen zijn, die niet alleen met de stem, maar ook met snaarspel geoeft worden; lofzangen, dankzeggingen tot God, of lofdichten van Gods genade jegens ons, en geestelijke liedekens zulke dichtten in welke allerlei geestelijke leeringen worden begrepen. Zie ook Col. 3:16, en verschijnen deze verscheidene namen uit de verscheidene opschriften der Psalmen Davids genomen te zijn.” Soortgelijke uitlegging kan men in alle commentaren vinden. Om den schijn van partijdige exegete te ontgaan, laat ik nog even een gezangenvriend als Dr. J. H. Gunning J.Hzn aan het woord, die in zijn „De kerk van Christus” (uitlegging van den Epheserbrief op blz. 211/2 bij dezen tekst o.a. zegt:

Bij de „psalmen” hebben wij volstrekt niet uitsluitend, of zelfs allereerst, aan het Joodsche kerkboek de 150 psalmen van ons Oude Testament, te denken. Een „psalm” is elk lied, waarin Gods aangezicht wordt gezocht, van de blijde aanbidding en lofzegging tot de ootmoedige smeeking toe. Bij de „lofzangen” denkt Gunning aan gezangen van lof en dank om God te prijzen, en bij de „geestelijke liederen” aan leerdichten in den trant

Bij de „psalmen” hebben wij volstrekt niet uitsluitend, of zelfs allereerst, aan het Joodsche kerkboek de 150 psalmen van ons Oude Testament, te denken. Een „psalm” is elk lied, waarin Gods aangezicht wordt gezocht, van de blijde aanbidding en lofzegging tot de ootmoedige smeeking toe.

Bij de „lofzangen” denkt Gunning aan gezangen van lof en dank om God te prijzen, en bij de „geestelijke liederen” aan leerdichten in den trant

1) spatieering van mij.

van onzen eersten Psalm. En op blz. 210 zegt hij, dat uit den samenhang blijkt, dat hier „volstrekt niet in de eerste plaats sprake is van den gemeentelijken eeredienst” en daarom dit vers ten onrechte „dienst doet in den onverkwikkelijken en onwaardigen „Gezangen-strijd”. — Me dunkt, dat hieruit duidelijk blijkt, hoezeer H. M. zich vergiste, toen hij hier een Bijbelsch voorschrift om gezangen nevens de Psalmen te gebruiken bij den eeredienst meende te vinden.

Hebben we gezangen nevens de psalmen nodig? Ik meen, dat het inderdaad het welwezen der gemeente kan bevorderen wanneer we niet alleen in de woorden der typiek en der belofte, doch ook in die der vervulling zingen. Doch ik meen tevens, dat we voorzichtigheid moeten betrachten.

Vooreerst om den Gezangenstrijd, die in ons land tientallen van jaren de gemoederen heeft bewogen en tot allerlei ellende aanleiding heeft gegeven. Nauwelijks verscheen de „Proeve” Geelkerken e.s. of de verdachtmaking begint al weer. In De Wêkker van 21 April schreef Ds van der Schuit reeds:

„Zie zoo Ze zijn er! Wie... wat? Wel de Evangelische of Nieuw-Testamentische gezangen. Misschien dat ge aanstonds zegt: „Maar dat is toch geen bijzonderheid; de gezangen en de gezangskwestie hebben een te droeve vermaardheid gekregen, dan dat dit aan iemand, die kerkelijk meeleeft, onbekend zou zijn.” En toch, er wenkt een nieuwe fase; we zijn weer een liederenboek rijker geworden en naast de vrij Evangelische en Hervormd Evangelische hebben wij nu ook de Gereformeerde Evangelische gezangen of Nieuw-Testamentische liederen gekregen. Bij den uitgever Brandt te Amsterdam is een liederenboekje uitgegeven 132 bladz. groot, bevattende twee en vijftig liederen. In het voorwoord leest ge den wensch: „Mogen deze liederen, door den zegen Gods, ook hiertoe medelwerken, dat eerlang ook lofzangen ter eere van het Lam, dat geslacht is voor onze zonden, gezongen worden in de Gereformeerde Kerken in Nederland en zijne Koloniën, van Afrika en van Amerika.” Of de Gereformeerde Kerken nu wel aanstonds er toe zullen overgaan, deze gezangen te sanctioneeren, mag betwijfeld. Maar het Trouwansche paard staat voor de muren en velen zullen het mooi vinden, en gelijk bij de eerste invoering der gezangen spreken van vooroordeel, stijfhoofdigheid, bekrompenheid, wanneer men in het koor ter verrijking van het kerkgezag niet mee jubelt.

De vaders der Scheiding hadden zeker niet kunnen vermoeden, dat velen later nazaten den Gezangsbundel weer zouden opzoeken.

Ds de Cock schreef in 1834: „Niet te vergeefs hebben onze wijze en vrome voorvaders in de zoo doorlichtige en beroemde Synode van Dordrecht, wel voorziende, dat eenige zieke geesten eenmaal nog zoeken zouden hierdoor de Kerk te bederven, belast en bevolen, dat er geen nieuwe gezangen in de Kerk zouden ingevoerd worden. Onze eeuw echter, die wauwijns alles tracht te vernieuwen, te veranderen en te verbeteren, heeft den raad der ouden verlatend, met Rehabeam, ook in dezen eigen zin en wil gevolgd, maar waarlijk met geen beter gevolg dan deze dwaze Koning, de onwijze zoon van den wijzen Salomo.”

Maar, dat schreef De Cock in 1834 en nu zijn wij weer zooveel jaren verder. Wees nu maar stil, de Gereformeerde gezangsbundel is er, en de leden der Gereformeerde Kerken kunnen straks hun hart ophalen of... vasthouden.”

In die van 28 April kweelt een inzender hem dit liedeken na en „bewijst” o.a. daarmede het bestaansrecht der Christ. Geref. Kerk. Ik ben zeker ervan, dat zulke klachten bij vele onzer leden weerklank zullen vinden; dat vele anderen daartegenover hartstochtelijk de gezangen zullen verdedigen; en dat dan een speer van strijd en rumoer geschapen zal worden, die ik voor geen geld ter wereld in ons kerkelijk leven begeer.

Ten tweede omdat ik de vrees van Dr. A. Kuiper deel, door hem in „Onze Eeredienst” uitgesproken, dat het vrije lied, eenmaal binnengedrongen in de kerken, steeds de neiging zal openbaren om de Psalmen eerst terug te dringen en dan op zijde te zetten. De geschiedenis bewijst, dat het zoo gaat.

Ten derde zeg ik, met Kuiper, dat de Psalmen in diepte van geestelijken gang verre alles te hoven gaan wat zich daarna als kerklied aandienende of daarboven heeft pogen te stellen.

Daarom zou ik alle gevaren willen vermijden en tegelijk iets goeds willen winnen op de wijze, die de Leeuwarder Synode heeft aangegeven. Wel uitbreiding van onze kerkliederen, maar alleen een zulke, die rechtstreeks aan Gods Woord ontleend is. Men heeft dan een grens, die niet overschreden kan worden; waardoor een voortdurende uitbreiding van den Gezangsbundel onmogelijk wordt gemaakt. Degenen, die onze kerken belagen en belasten, zullen zich niet er legen kunnen verzetten of ons iets kunnen verwijten als we Gods Woord zingen. En het is dan toch mogelijk, meer dan thans, de vervulling van des Heeren beloften uit de oude bedeeving als gemeente van Christus in ons lied te vermijden. Terwijl in het Oude Testament ook nog wel elders dan in de Psalmen gedeelten zijn, die de gemeente kan en gaarne zal zingen.

De Commissie voor de Liturgie is in die richting werkzaam. Ze staat voor een zeer moeilijke zaak. Laat ons hopen, dat ze de vele bezwaren

zal kunnen overwinnen, en dat dan de gezangenvrienden het haar niet te moeilijk maken door ter wille van hun verder gaande wenschen het door de Commissie op verlangen der Synode gebodene te verwerpen. Hier zij geen strijd, doch harmonie.

De M

UIT DE SCHRIFT.

Jezus' noodiging.

Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven. Mattheüs 11:28

Wie is het, die daar staat met uitgebreide liefde- armen en die noodigt: komt allen tot Mij? Christus is het, de Heiland der wereld!

Wie roept Hij toch, deze Heiland? Allen, die vermoeid en belast zijn, en velen gaan er immers moedzaam voort, beladen met zonden, moe van levensteed, en teleurgesteld in levensidealen?

Wat belooft Hij dan dezen vermoeiden zondebeladenen? Dat heden nog een eind zal hebben hun rusteloos zwogen, — dat nu balsam zal vloeien in schrijnende wonden. Hemelsche rust belooft Hij, deze Heiland, rust voor de ziel!

Nu moesten ze wel komen de volen, in onafzienbare scharen, en werpen zich allen in de armen van dezen Heiland, die rust schenkt voor de ziel, — die droogt tranen geschreid om zonden groot.

Zoo klonk de roepstem van Christus de eeuwen door, zoo klinkt deze stem nog heden, — nog staat Hij met geopende armen als toen, maar velen gaan voorbij, loopen Hem opzettelijk uit den weg.

Maar hoe kan dat? Want velen waren immers de zwogers, en Hij wil geven zonder prijs, wat zij het meest nodig hadden, wat zij het vurigst begeerden?

En toch... ter ure van het avondmaal, als de heer zijn dienstknecht uitzendt, beginnen zij zich allen eendrachtelijk te ontschuldigen. Eenparig wijst men de uitnodiging af: „Neen, wij hebben eerst nog veel andere dingen te bezorgen; wij begeeren uw rust niet”, en aan elke deur heeft men zijn excuses al klaar, en het antwoord, grievend juist door zijn accuraat beleefden vorm, luidt huis aan huis: „Ik bid u, houd mij voor verontschuldigd”.

Maar nu begrijpen wij niets meer van Zijn uitnodiging. Kan het ook zijn, dat wij ons niet goed indenken, wie het was, die deze woorden sprak?

Kon men het Hem aanzien, dat Hij het was, die „rust” gaf?

Wie was Hij, deze Heiland? Ach, zie de Mensch! „Hij had geen gedaante of heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zoo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben.” En toch, hoor Zijn noodiging: „Komt allen tot Mij!”

Nu begrijpen wij nog minder van Zijn uitnodiging. Kan het ook zijn, dat wij ons niet goed voorstellen, welken invloed dit komen tot Hem had op iemands eer en goeden naam? Was Zijn gezelschap zoo aantrekkelijk? Tollenaren, zondaren... Het had u zeker uw reputatie gekost, als gij u er bij gevoegd had!

De deftige geestelijkheid van die dagen, die zich voor niets ter wereld wenschte te encanailleeren, heeft een woord gesproken, dat de hoogste glorie is van dezen Heiland, maar in hun mond klonk als een schimp-scheut: „Deze ontvangt de zondaars en eet met hen”. „Ja, ook gij waart met Jezus den Nazarener”, het klinkt in die dagen als een blaam, en niemand minder dan den rotsman werd het te machtig! Hij heeft het geloofend en gezegd: „Ik ken Hem niet, en ik weet niet, wat gij zegt!”

Maar wat blijft er nu nog over van Zijn uitnodiging? Is het geen ironie van Hem geweest? Hij, die geen plaats had, waar Hij het hoofd kon neerleggen, en dan... „Ik zal u rust geven”?

Nu moeten wij ons niet misleiden, dat ons komen tot Hem veel gemakkelijker gaat. Wij hebben immers dadelijk ons argument bij de hand, dat wij onder geheel andere omstandigheden leven, en wij weten ook van een verhoogden Heiland!

Neen, maar het is als toen! Nog staat Hij daar met armen wijdgeopend, nog gaat de groote menigte Hem uit den weg.

Maar wij, die zeggen gekomen te zijn tot Hem, kwamen wij werkelijk tot Hem? Ik geloof het niet, als wij nog het allerdrukt bezig zijn met onzen „akker”, de aarde, en als wij nog allerlei af wilden maken voor wij kwamen en Hem volgden.

Ik geloof niet, dat ons komen echt is, als er niet is een verlangend uitzien naar Zijn komst. Wij kunnen hier onze pinnen zoo vast inslaan, en ons zoo behagelijk voelen, en bij oogenblikken, op gezette tijden, willen wij ook nog wel aan Jezus denken.

Ik geloof niet, dat ons komen echt is, als het alles zoo gemakkelijk gaat, en wij nooit iets er van onder- vonden hebben, wat het zeggen wil: Hem te volgen, waar Hij ook heengaat, en Zijn smaadheid te dragen.

Komen tot Hem is met Hem komen in gemeenschap, van persoon tot persoon. Komen tot Hem is Hem aan- raken, zoo dat wij voelen Zijn kracht overvloeien in ons. Want overal waar een mensch met Christus in aanraking komt, daar stroomt kracht van Hem uit.

Meeningen over Hem hebben, is nog niet komen tot Hem. Het hebben van een zekere meening neemt niemand ons tegenwoordig kwalijk, maar het komen tot Hem brengt nog heden ten dage onrust (het noodzakelijke aardsche tegenbeeld van de hemelsche rust, die Hij ons biedt) en wekt nog altijd spot en hoon van menschen.

Maar om Zijn Wij maar v onszelf Vrees Hem, e maar h Hem er dat wij Ons volledi den Ze Zijn be blijven, waar H

Om klippen Ik 1 De tegenw Er 2 gicus tijd ne Waa in den minder dat de ling te loor e en do Dat Doo de ke keid. Han welke afding en hel zich b schen dan d Men d i f f e Lijn Ook Maa slact Het haat men. Het niet l Ker twee tijde, Wel ljkate dient Op Wes kerkel relei

Lan moget Gel De kerk Voc dat d We om t het n de ee Wie leven. Ma: loop den e Hij Gee dat le nen 1 Zel Zel d. i. t niet 1 Ma zij da prijsg Me raadp La: uitkie Godge het e (1920 gesch Boor Hij